

Vastine

8.10.2026

Maakuntavaltuusto

Maakuntahallituksen vastine tarkastuskertomukseen vuodelta 2025

1. Asian tausta

Keski-Pohjanmaan liiton tarkastuslautakunta on antanut tarkastuskertomuksen vuoden 2025 toiminnasta. Nykyiselle valtuustokaudelle valittu tarkastuslautakunta on muuttanut raportointitapaansa joiltakin osin aiempaan verrattuna.

Tässä vastineessa esitetään Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen kannanotot niihin tarkastuskertomuksen havaintoihin, joiden perusteella tarkastuslautakunta on katsonut toiminnan edellyttävän kehittämistä.

Tarkastuslautakunnan suosituksia ja yleisiä toteamuksia sekä kiitoksia ja myönteisiä havaintoja ei käsitellä tässä vastineessa.

2. Tarkastuslautakunnan huomiot

Huomio 1

Tarkastuslautakunta on havainnut merkittäviä puutteita tiedon kulussa, tiedon saatavuudessa ja tiedon saavutettavuudessa. Erityisesti julkisesti saatavilla olevan tiedon, esimerkiksi kotisivujen ajantasaisuudessa ja kattavuudessa, on havaittu puutteita suhteessa hyvän hallinnon ja avoimuuden vaatimuksiin. Tiedonhallinnan haasteet heijastuvat myös tarkastuslautakunnan tiedonsaantiin. Lautakunta ei ole kaikilta osin saanut pyytämiään tietoja, vaikka tietoja on erikseen pyydetty.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen tarkastuslautakunta katsoo, että hallinnon toimivuutta, tiedonkulkua ja tiedonhallintaa on syytä arvioida kokonaisuutena sekä ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin hallinnollisen kuormituksen keventämiseksi ja organisaation toimivuuden varmistamiseksi.

Vastine 1:

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan viranomaisen asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia, ellei niitä ole säädetty

salassa pidettäväksi saman lain 24 §:n nojalla. Kuntalain (410/2015) 124 §:ssä säädetään kunnan tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeudesta. Keski-Pohjanmaan liiton asiakirjojen julkisuus määräytyy edellä mainittujen lakien perusteella.

Tiedonhallintaa ja tiedonkulkua on pyritty määrätietoisesti parantamaan Keski-Pohjanmaan liiton toiminnassa. Liiton verkkosivuilla julkaistavien aineistojen hallinta on hajautettu kaikille tiimeille. Hajautettu toimintamalli on voinut johtaa siihen, että verkkosivuilla on julkaistu sisällöltään ja merkitykseltään eritasoista tietoa, mikä on saattanut heikentää sivuston selkeyttä ja luettavuutta. Sivustolla on ollut myös vanhentuneita tiedotteita ja muuta tietoa.

Keväällä 2026 liiton verkkosivuja päivitettiin, vanhoja uutisia ja tietosisältöjä poistettiin osittain ja sivuston rakennetta kevennettiin. Kehittämistyötä on edelleen jatkettava, ja sivuston ylläpitovastuita on täsmennettävä.

Keski-Pohjanmaan liiton vuoden 2027 talousarvion käsittelyn yhteydessä maakuntahallituksen kokouksessa 21.9.2026 esitettiin hallintasuunnittelijan tehtävän perustamista. Tehtävällä olisi kevennetty hallintotiimin työkuormitusta, parannettu hallinnon laatua ja suunnittelun tuloksellisuutta sekä vahvistettu välittävän toimielimen maksatustehtävien sijaisjärjestelyjä. Tarve on noussut esiin työyhteisön työhyvinvointikeskusteluissa ja hallintoviranomaisen (TEM) seurantakäynneillä. Maakuntahallitus päätti kuitenkin olla perustamatta tehtävää, koska tehtävän perustamisen edellyttämän rahoitustarpeen arvioitiin aiheuttavan liian suuren korotuksen kuntien jäsenmaksuihin.

Huomio 2

Tarkastuslautakunta suosittaa, että toimialojen päälliköt toteuttavat sisäistä valvontaa raporttoimalla suoraan maakuntahallitukselle, jolloin maakuntahallitus voi muodostaa kokonaisarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että organisaation haavoittuvuus henkilöstön poissaolojen aikana on edelleen merkittävä riski tavoitteiden toteutumiselle. Lautakunnan arvion mukaan sijaistus- ja varahenkilöjärjestelyjä tulee vahvistaa, jotta tehtävien hoito ei keskeydy henkilöstömuutosten tai äkillisten poissaolojen vuoksi

Vastine 2:

Kuntalain 13 §:n mukaisesti Keski-Pohjanmaan liiton hallintosääntöön on kirjattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavat. Hallintosäännön 57 §:n mukaan maakuntahallitus vastaa kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosäännön 58 §:n mukaan maakuntajohtaja vastaa sisäisen

valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta liitossa. Hallintosäännön 59 §:ssä määrätään sisäisen tarkastuksen tehtävistä.

Keski-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan yleisohje hyväksyttiin maakuntahallituksessa 15.6.2020 (§ 59). Ohjeen mukaan maakuntajohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta liitossa, ohjeistaa alaisiaan ja raportoi asiasta maakuntahallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Kukin päällikkö vastaa puolestaan oman toimialueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta, ohjeistaa alaisiaan ja raportoi asiasta maakuntajohtajalle.

Keski-Pohjanmaan liiton sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toteutettu lainsäädännön, liiton omien ohjeiden ja maakuntahallituksen määräysten mukaisesti. Sisäisen valvonnan raportit on laadittu ja esitelty vuosittain maakuntahallitukselle liiton sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaisesti. Vuoden 2025 sisäisen valvonnan raportti valmistui 13.2.2026, ja maakuntahallitus käsitteli sen kokouksessaan 16.2.2026 (§ 9). Keski-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan raportti täyttää sisäiselle tarkastukselle asetetut vaatimukset.

Kuntaliiton sisäisen tarkastuksen järjestämistä koskevissa ohjeissa todetaan seuraavaa: *Kuntalaissa ei ole säädetty sisäisestä tarkastuksesta. Kunnanhallituksen tulee tilivelvollisena toimielimenä järjestää sisäinen tarkastus, mikäli kunnanhallitus ei omin toimenpitein saa riittävää varmuutta ja tietoa sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan menettelyiden asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta.* Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännön ja sisäisen valvonnan yleisohjeen mukaan maakuntajohtaja ja päälliköt vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta omilla toimialueillaan.

Keski-Pohjanmaan liiton sijaistus- ja varahenkilöjärjestelyt on toteutettu käytettävissä olevien henkilöstöresurssien puitteissa. Nykyisillä henkilöstöresursseilla poissaoloihin varautumista ei ole mahdollista merkittävästi vahvistaa.

Huomio 3

Lautakunnan arvion mukaan henkilöstöasioihin on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta henkilöstö kokee työnsä tuetuksi ja työilmapiiri kehittyy myönteisesti.

Vastine 3:

Vuoden 2025 alkupuolelta lähtien on toteutettu toimenpiteitä liiton työilmapiirin parantamiseksi ja henkilöstön osallistumisen vahvistamiseksi. Työhyvinvoinnin parantamissuunnitelman tarve tuotiin keväällä 2025 silloisen maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja kesäkuussa 2025 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tietoon. Henkilöstöä on kuultu useissa tilaisuuksissa, ja henkilöstölle on tehty useita

asiaa koskevia kyselyjä. Kehittämistoimenpiteitä on tunnistettu, ja liiton toiminnan kehittämissuunnitelma valmisteltiin toukokuun 2025 ja helmikuun 2026 välisenä aikana. Maakuntahallitus on katsonut maakuntajohtajan esteelliseksi asian käsittelyssä. Esteellisyyttä koskeva päätös on Vaasan hallinto-oikeuden arvioitavana.

Keski-Pohjanmaan liiton toiminnan kehittämissuunnitelma hyväksyttiin maakuntahallituksen kokouksessa 16.2.2026 (§ 10). Suunnitelmaa on toteutettu järjestelmällisesti, ja tavoitteena on edelleen parantaa liiton työilmapiiriä sekä vahvistaa henkilöstön kokemusta työnsä tuesta.

Keski-Pohjanmaan liitto

Puheenjohtaja
Matti Louhula

Maakuntajohtaja
Jyrki Kaiponen